

Семра Джошкунтуна

Много ви благодаря, много ми е приятно, аз искам да започна със сравнение на законите, действали до 2004 и промяната на НК и НПК от 2005 г, които са в сила сега. Това съвпада и с периода на преговорите на Турция за влизането в Евросъюза и нуждата от синхронизиране на законодателството. В стария закон, действал до 2004, организираната престъпност беше по-слабо оформена и то само в няколко члена на закона. Тя се споменаваше с по-обща изрази, като схващането за нея се допълваше донякъде със Закона за борба с тероризма, с процесуалните закони и с члена от НК за престъпления против държавата. Тези престъпления бяха разглеждани в специализираните съдилища за държавна сигурност, които по-късно, с промяната на закона, се отмениха и се присъединиха към нормалните наказателни съдилища. Законът от 2004 , който влезе в сила през 2005 г., допринесе успешно за по-добро дефиниране на понятието организирана престъпност. В член 220 от закона има определение за група, която се сформира и управлява с цел извършване на престъпления. Тази група трябва да бъде най-малко от трима члена, които да имат или йерархическо разпределение помежду си или разпределение на длъжностите с цел извършване на престъпления. Самото това образуване се приема за престъпление и това е достатъчно за започване на следствени действия. За двегодишния период на съществуването си този закон се радва на широка практика. В Турция има и виц за това – как всеки трима души, събрани на едно място, може да бъдат осъдени за организирана престъпност. Всъщност, разбира се, е по-сериозно, защото законът в почти всичките определения за престъпност и видове престъпност е дал място на извършването ѝ чрез групи, които са именно организирани престъпни групи. По-конкретно става дума за транснационални престъпления като трафик на хора, търговия на хора, наркотрафик. След това се нареждат престъпленията срещу държавата, застрашаването на общественото здраве, престъплението срещу целостта на човека, търговията с органи, човешки органи и тъкани... Всичките тези престъпления всъщност, както е предвидено по закон, могат да бъдат извършени от индивиди или от група хора, които не представляват организирана престъпност. Но ако тези хора са част от една организирана група, тогава се утежняват наказанията. Моето лично мнение е, че рамковото определение за организираната престъпност в турския НК не трябва да бъде само по себе си база за започване на следствията. Защото една организирана престъпна група на практика и в статистиките на министерството на правосъдието и МВР всъщност се проявява в много сфери на престъпността. За да може тя да си гарантира финансови средства и облаги, тя може да извършва и престъпната дейност да присъединява към себе си хора, които ще използва за извършването на престъпността, което представлява отделни престъпности. Искам да дам пример с това от практиката. В случаите с трафик на хора например много често се вижда, че тези групировки, които се занимават с това, използват хора, които са слаби икономически или са с ниско културно ниво, като ги зарибяват и ги приучват към използване на наркотици или психотропни вещества. Това само по себе си е престъпление, както е престъпление и това, че после тези хора се използват за придобиване на облаги чрез трафика на хора. Искам да засегна и един друг въпрос, който отделно засяга и една много болна тема за Турция: тероризма. Беше приет специален закон за борба с тероризма, където е въведено понятието тероризъм, чиято цел е идеологическа, политическа, плюс използване на насилие и оръжие. Но тук искам да направя едно сравнение с престъпленията против държавата. Те също могат да бъдат предмет на организирана престъпност. И в момента едно от много актуалните дела, което се води в Турция и представлява интерес от юридическата практика в страната, е делото Ергенекон, за което в момента се оформи специална зала за заседания. В Турция

много рядко едно съдебно дело продължава без прекъсване на заседанието. Предишният случай е свързан с осъждането на премиера Мендерес от Военния съд и това е второто дело, което в момента представлява интерес. 2500 страници е обвинителният акт, повече от 80 човека са арестувани в момента, и тук обвинението е създаване на престъпна група, която цели да смъкне властта и да препятства управлението на държавата от съответното управление, което имаме в момента. Има много твърдения, че това донякъде е политическо дело, но от друга страна е интересен фактът, че тук доказателствата, които се предоставят, са документи от хиляди страници, които на практика не могат да бъдат изчетени и разгледани в приетия в законов срок за завършване на делото. В турския НК има една особеност, свързана със случаите, когато организираната престъпност цели не само финансови, но и политически облаги. За разлика от терористичните групи, терористичната организирана престъпност всъщност в себе си храни и много други видове престъпност, които основно се финансират от наркотрафика и трафика на оръжия. И за това е приет специален закон. Искам да погледна на темата от една гледна точка. Ако ще говорим за борба с организираната престъпност, определенията и законодателството безспорно са важни. Но мисля, че още по-важен е Процесуалният кодекс и най-вече начините за събиране на доказателства срещу организираната престъпност. Защото организираната престъпност променя своя характер, като се съобразява с новите технологии. В Турция много често се наблюдава как организираната престъпност вече се опитва да се скрие зад официални търговски дружества. Според мен основните проблеми са именно в събирането на доказателствата. Със смяна на Процесуалния кодекс в турското законодателство се ограничиха правата на следствените служби и полицията да събират доказателства, което всъщност е много голям проблем за следствените дела. По мое лично мнение един от най-важните моменти е съобразяването на НПК с правата на човека, защото това всъщност ограничава правата на съдебните и следствените органи. Тези изменения бяха продиктувани от два фактора – започването на преговори с ЕС и загубените от Турция дела в Страсбург. За да се направи сега обиск или за да се арестува човек, непременно трябва да има писмено решение от съдебните органи. А като се има предвид технологичното развитие и скоростта на действие на престъпните групи, така не е възможно да се води равномерна борба с организираната престъпност. И мисля, че това е един от важните въпроси, който трябва да бъде дискутиран от гледна точка на законодателството и оформянето на тези права. От административна гледна точка Турция е регистрирала съществен напредък в борбата с организираната престъпност. Например много от подразделенията на МВР работят съвместно с отдели на Министерството на финансите и на Министерството на правосъдието, има сътрудничество и с други органи. Има много добро обучение на кадрите в МВР, които се специализират не само в Турция, но и извън страната в сферите на технологиите. Благодаря ви за вниманието.